CZĘŚĆ XXV. № 42. ROK 13. (1842.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem: do Wydawcy Tygodnika w Peterburgu. do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego: nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossy z pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe *Roczna*, 45 rubli assygn. *Półroczna*, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego *Roczna*, 53 rubli assygn. *Połroczna*, 28 rub. ass.

PIĄTEK, $\frac{5}{17}$ CZERWCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{4}{16}$ *Czerwca.*

NOWINY DWORU.

— J. K. Wysokość Xiążę Fryderyk Niderlandski z Xiężną Małżonką Swoją przybyli w przeszłą niedzielę, 31 Maja, o 9 wieczorem do Peterhofu.

— Przez Reskrypt CESARSKI z d. 9 Maja mianowany kawalerem orderu św. Stanisława 1 klassy liczący się w Ministerstwie Wojny Rzecz. R. Stanu *Bohdanow*.

— Przez Reskrypt CESARSKI z d. 15 Maja mianowany Kawalerem orderu Św. Włodzimierza 2 klassy Kurator Domu pracy w Moskwie, Radzca Tajny Senator *Protasow*.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Kapituły orderów, mianowani (w liczbie innych) kawalerami orderów: Św. Anny 2 klassy z koroną: 17 Kwietnia, Naczelnik archiwum 2 Depart. Dóbr Państwa Radzca Kolleg. *Połoński*; Św. Stanisława 2 klassy, Zarządzający Wileńską izbą Dóbr Państwa Radzca Stanu *Kałkatin*, Bobrujski okręgowy Naczelnik Assesor Kol. *Zahorski*, Zarządzający Kijowską izbą Dobr Państwa Radzca Dworu *Chałański*, i Miński Gubernijalny leśniczy Assesor Kolleg. *Jakubowski*.

— Dymisyonowany Jenerał-porucznik *Fanshawe* i były Jenerał-policmejster czynnej armii Jenerał-major *Storożenko* mianowani Senatorami Departamentów Warszawskich, pierwszy z rangą Radzcy Tajnego.

— Zostali mianowani z rangą Rzeczywistych Radzców Stanu, Ober-prokurorami Rządzącego Senatu: Ogólnego Zgromadzenia Departamentów Warszawskich, były Sekretarz Stanu przy skasowanej Radzie Stanu Król. Polskiego R. St. Nadzw. *Brodowski;* Dziewiątego Departamentu, Członek Kommisyi do rewizyi i ułożenia praw Króletwa Polskiego R. St. Nadzw. *This*, Dziesiątego (Kryminalnego) Departamentu, były Prezes trybunału Krym. Członek Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości Rzecz. R. Stanu *Wilczkowski*.

— Naznaczeni zostali do zasiadania w Departamentach Warszawskich Rządz. Senatu, bez tytułu Senatorów: Sędziowie zniesionego Sądu Najwyższej instancyi Król. Polskiego *Wysiekierski* i *Turski*, Prokurator jeneralny Sądu appelacyjnego *Hofmann*, Prezesi trybunałów cywilnych Augustowskiego *Chwalibóg* i Kieleckiego *Trzetrzewiński*, tudzież Prezes Prokuratoryi jeneralnej Radzca Stanu *Rogoziński*, ten ostatni, zachowując dotychczasowe obowiązki, wzywany będzie do zasiadania w Senacie jedynie w razie niedostateczności przepisanej do obrad liczby członków.

— Mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu, członek Rady zakładów dobroczynnych w Moskwie, Radzca Stanu, szambelan *Olsufjew*.

— N. CESARZ JMć pragnąc oznaczyć rocznicę ślubu J. C. W. WIELKIEGO XIĘCIA NASTĘPCY CESARZEWICZA szczególném ułaskawieniem dla tych przestępców zesłanych na Syberyą, którzy dobrém prowadzeniem się, sposobem myślenia i żalem zasłużyli na MONARSZE miłosierdzie, w skutek przedstawienia Jenerał-Gubernatora Zachodniej Syberyi, rozpatrzonego w Komitecie Ministrów, raczył rozkazać:

1.) Dla Trzynastu osób wymienionych w załączonym spisie pod literą A, którzy z zesłańców Tobolskiej i Tomskiej gubernij przyjęci byli do służby, prawem ustanowiony 12letni do otrzymania pierwszej oficerskiej rangi zakres skrócić o połowę licząc od dnia wejścia ich do służby.

2.) Dziewięciu zesłańcom z klassy urzędników i szlachty,

(spis litera B.) pozwolić wejść do służby w Syberyi zaczynając od niższych stopni Kancellaryjnych.

3.) Sześćdziesięciu trzech zesłańców (spis lit. C.) zaliczyć do stanu Włościan Skarbowych (государственные крестьяне) z warunkiem zachowania prawidła postanowionego w zatwierdzoném 12 Lipca 1840 roku przez N. Cesarza Zdaniu Rady Państwa, względem uprzedniego zgodzenia się gmin do których zażądają wejść zesłańcy.

4.) Trzydziestu trzech skazanych do ciężkich robot, (spis lit. D.) od tych robot oswobodzić.

Spis A. *Osoby które weszły do służby z zesłańców gubernij Tobolskiej i Tomskiej.*

Gub. Tobolskiej.

1.) Byby Sztabs-kapitan Jan *Wirzukowski*, zesłany do Syberyi w 1822 roku.

2.) b. dym. porucznik Mik. *Karmalejew* i żona jego Anna, z. w 1829.

3.) b. dym. podpor. Piotr *Biedarew* z. w 1829.

4.) b. Rejestrator Koll. Konst. *Mogilin*, w 1827.

5.) b. dym. urzędnik 14 kl. Juliusz *Erbe*, w 1836.

Gub. Tomskiej.

6.) b. Szt.-Rotmistrz Michał *Lebiediew* z. w r. 1817.

7.) b. Gub. Sekr. Antoni *Nesterenko* w 1819.

8.) b. Gub. Sekr. Dyonizy *Florowski* w 1826.

9.) b. Gub. Sekr. Andrzej *Puszkarew* w 1829.

10.) były Miejski Sekr. Jakób *Nesterow* w 1825.

11.) b. Kol. Rejestr. Charłampiusz *Borodaenko* w 1825.

12.) b. szlachcic Cyrylli *Wasilkowski*, w 1817.

13.) b. Kancelarzysta Efrem *Czernyszew* w 1822.

Spis B. *Zesłanych urzędników i szlachty.*

Gub. Tobolskiej.

1.) b. dym. porucznik Dymitr *Nikiforow* z. w r. 1834.

2.) b. Chorąży Felix *Miszkiewicz* w 1835.

Gub. Tomskiej.

3.) b. Kolleg. Rejestr. Michał *Kuszcz* w 1838.

4.) b. Szlachcic Grzegorz *Łastowiecki* w 1838.

Gub. Tobolskiej.

5.) b. Kol. Sekr. Alexander *Nikiforow* w 1829.

6.) b. Kol. Rejestr. Taras *Woronin* w 1831.

7.) b. szlachcic Jan *Wasiljew* w 1829.

8.) b. szlachcic Nicefór *Alchowski* w 1829.

9.) b. szlachcic Michał *Pejker* w 1836.

W gazecie gubernijalnej Moskiewskiej umieszszone jest następne zdanie sprawy o zaszłych wypadkach w gubernij Moskiewskiej za Styczniowy tercyał 1842 roku.

I.) Pożarów było: z nieostrożności 26, z wybuchnienia ognia z kominów 6, z przyczyn niewiadomych 25, z podpalenia 2. W tych pożarach 6 ludzi utraciło życie.

II.) Umarło nagle: z choroby 46, z niewstrzemięźliwego życia 9, z rozmaitych przypadków 23, z przyczyn niewiadomych 26, utonęło 10, umarło od swądu z węgli 6, zmarzło 3.

III.) Znaleziono trupów: ze znakami gwałtownej śmierci 4, bez znaków 51.

IV.) Podrzucono dzieci: żywych 31, zmarłych 8.

V.) Samobójstw było 9 (mężczyzn), pokuszeń samobójstwa 2.

VI.) Zabójstw: 3 mężczyzn i 3 kobiety; pokuszenie zabójstwa 1.

— W ciągu zeszłego Maja przejechało po drodze żelaznej Carskosielskiej 71,545 osob; zebrano 29,240 rubli 20 kop. srebrem.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 3 Czerwca. 31 Maja obie izby Parlamentu jedeomyślnie uchwaliły adresa powinszowania Królowej z powodu uniknięcia szalonego zamachu na Jej życie. W izbie Niższej Sir Rob. Peel, podając do przyjęcia adres w tym przedmiocie izby Lordów, powiedział, że człowiek, zapewna ten sam, John Francis, widziany był, wiliją popełnionej zbrodni, jak mierzył pistoletem w pojazd Królowej, i słyszano go wyrażającego żal, że niemógł dokonać swego zamiaru. Królowa, (dodał Minister) uwiadomiona o tej okoliczności, oświadczyła postanowienie, mimo to, odbycia nazajutrz swojej zwykłej przejażdżki, zabroniła tylko damom Dworu towarzyszyć Jej. Zbójca John Francis, po dwukrotném badaniu, uwięziony został w Newgase.

— Gazety zachowują najgłębszy sekret o zamachn na życie Królowej; nikt nie może nawet domyślać się powodów tej bezrozumnej zbrodni.

— Na posiedzeniu 31 Maja izba Niższa przyjęła 255 przeciw 149 głosów bill o podatku od dochodów.

— Nowiny z New-York są nader pocieszające we względzie sporu o granice. Spór ten zapewna złatwiony będzie przez układ przyjacielski.

— Między Paszą Tripoli w Barbaryi i konsulem Angielskim pułkownikiem Warrington zaszły tak ważne nieporozumienia, że ten ostatni, opływający brzegi dla rozdawania szefom Arabskim odezwy mającej na celu poskromienie handlu murzynów, musiał pisać do Malty o przysłanie mu okrętu wojennego. Jakoż 12 Maja okręty: od 120 dział *the Howe*, pod flagą kontradmirała Mason, *the Thunderer* od 80 dział, i *the Savage* od 10, wypłynęły z Malty do Tripoli.

— W przeszłym roku 118,000 ludzi emigrowało do kolonij Angielskich. W tym roku spodziewają się że liczba emigrantów będzie jeszcze znaczniejsza, gdyż w jednym miesiącu Kwietniu i z jednego portu Liverpool wyjechało 15,000 osób, kiedy w 1841, w tymże miesiącu i z tegoż portu było tylko 8817 podróżnych.

— Rząd myśli szczerze o kolonizacyi na wyspach Falkand, których posiadanie, zaprzeczane z kolei przez roz-

maite Państwa, ostatecznie przyznane zostało Anglii. Mianowany Wielkorządzcą tych Kolonij Lejtnant Moody przybył 15 Stycznia b. r. do największej z tych wysp, gdzie ma założyć depo dla okrętów wojennych angielskich żeglujących po Morzu Południowym i dla okrętów trudniących się połowem Wielorybów.

Paryż 3 Czerwca. Na posiedzeniu 30 Maja izba Deputowanych przyjęła 209 głosami przeciw 70 cały projekt budżetu na rok 1843 wynoszący 1,318,537,177 franków. Na posiedzeniu 31 Maja taż izba odrzuciła 206 głosami przeciw 63, projekt Rządowy a pożyczce ze Skarbu dla trzech kompanij dróg żelaznych: ze Strasburga do Bâle, z Bordeaux do Teste i z Paryża do Wersalu (lewego brzegu.) Wczora izba przyjęła 173 głosami przeciw 79 projekt o drodze żelaznej do Hâvre a dziś, 217 gł. prz. 17, projekt odroczenia do 1843 praw o wychodzcach zagranicznych.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Haga 3 Czerwca. Król Jmć Wielki Xiążę wyjechał wczora do Luxembourg. Król Jmć Wilhelm Fryderyk hrabia Nassau przybył z Małżonką 29 Maja, do zamku Loo. Król Wilhelm II, odwiedził N. Rodzicu swego.

Greiz 24 Maja. Miasto Berga w W. Xięztwie Weimarskiém, stało się postwą okropnego pożaru. Mnóstwo mieszkańców pozostało bez schronienia. Kościoł, Zamek i szkoła ocalały.

Hamburg 1 Czerwca. Podług urzędowych podań, pożar w naszém mieście zniszczył 1,749 domów, 1,508 domóstw (Sähle) 488 sklepów kupieckich, 474 piwnic, 102 składy towarów, 19,995 osób pozostało bez schronienia.

Londyn 4 Czerwca. Królowa Jmć prezydowała wczora na Radzie Tajnej. Uchwalono, że arcybiskup Cantorbery ułoży formułę dziękczynnej modlitwy za ocalenie Królowej dla rozesłania po całém Państwie — Xiężna Karolina Norfolk i Vicehrabina Karolina Canning, mianowane zostały Damami honorowemi na miejsce lady Lyttleton i hrabiny Dalhousie, które otrzymały dymisyą — Powszechne uwielbienie wzbudza odwaga, której Królowa dała dowód w ostatnim wypadku. Matka Królowej Xiężna Kent na pierwszą wiadomość przybyła do pałacu; N. Córku spotkała Ją z wesołém obliczem, z uśmiechem na ustach, podczas kiedy Matka rzuciła się jej na szyję cała wełzach — Na teatrze dnia tego ze sceny oznajmiono Publiczności, że Królowa Jmć W. Brytanii cudem ocalała od zbrodniczego zamachu na Jej życie. Okrzyki radości dały się zewsząd słyszeć i hymn narodowy wśród powszechnego entuzyazmu rozległ się w teatrze—Poczta indyjska przywiozła ważne nowiny z teatru wojny w Afganistanie. Datowane są one z Bombay 3 Maja. Jenerał Pollock, na czele 8000 ludzi zdobył sławny wąwoz Kyber, nadto jenerał Sale, oblegany w Djellalabad, odniosł świetne zwycięztwo nad nieprzyjacielem. Ale załoga w Ghuznie zmuszona była kapitulować.

Neapol 24 Maja. J. K. W. Xiążę Wilhelm Pruski wrócił tu z synem swoim z podroży do Sycylii i Malty— Król i Królowa Obu Sycylij wrocili tu wczora z Palermu.

Rzym 24 Maja. Arcybiskup Lyoński X. de Bonald odebrał z rąk Ojca świętego kapelusz Kardynalski. Król Jmć Bawarski był przytomny temu obrzędowi. Na innym Konsystorzu Papież mianował 14 biskupów..

HISZPANIJA. Gabinet cały podał się do dymisyi 30 Maja. Regent wezwał PP. Olozaga i Ferrer do złożenia nowego ministerstwa. Izby zawiesiły swoje posiedzenia. PP. Olozaga i Ferrer odmówili swego udziału dla złożenia ministerstwa.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

DZIEJE KRAJOWE.

UWAGI O POCZĄTKACH WOŁYNIA.

Przy ogłoszeniu w Tygodniku Petersburskim zdania P*** o zrźódłosłowie nazwiska prowincij Wołyńskiej dołączony został przypisek wzywający bliższych mieszkańców do poszukiwania i wykrycia miejsca zamku Wołynia, od którego cały kraj przyjął teraźniejsze swoje miano — i to właśnie stało się dla mnie powodem zebrania następujących uwag.

Prowincia Wołyńska istotnie złożona jest ze 4 części— *pierwsza* z nich była niegdyś ziemia Łuczańska, biorąca swoje nazwisko od rzeki *Słuczy*, jakowe nazwisko jest złożeniem Scytyjskiego wyrazu «*Samo*» w skróceniu przez literę *S.* oznaczającego *ziemię* — i nazwiskowego *Łucz* lub *Łuczesk*, co jak się zdaje odnosić się powinno do dzisiejszego miasta mianowanego Stary Konstantynów — dalszą posadą starożytnych Łuczan można uważać miasto Ostropol utwierdzone i tak nazwane przez Ostrogotów zdobywców prowincij Wołyńskiej z pod panowania Ar-Scytyjskiego czyli Arskiego, co było powodem załączania Wołynia do ogółu krajow Litewskich—przyczém wielkie są podobieństwa, że następna posada miasta Lubaru przy którym znajdują się także starożytne bardzo obszerne utwierdzenia ziemnych okopów, powinna bydź uważana, jako punkt, gdzie niegdyś wody rzeki Słuczy wpadały w zalew Morski zajmujący dalsze okolice Wołynia i Litwy wraz z Prusami. Nazwisko zaś jeszcze jednego miasta Zwiahl kto wie czy nie jest Skandynawskie oznaczając drugi pas czyli cyrkuł ziemny *Zweite angel* podług starożytnej geografii pokładany pod 50 gradusem szerokości geograficznej gdzie zamierzano ostatnie krańce mieszkalnej ziemi—co właśnie sprawdzi się dopuszczając, że z tych miejsc zaczynał się wielki Ocean, Białym zwany, szeroko rozlewający w stronach północnych Rossij, Polski i Germanii.

Kraj Łuczański bez wątpienia rozciągał się nie tylko po obu stronach rzeki Słuczy ale oraz przy wodach Horynia, które w samym swoim nazwisku zdają się oznaczać górną Słucz, i dla tego okolice te w starożytności mianowały się gorną, czyli horyńską krainą, która opierała do punktu położenia miast Zasławia i Ostroga, zkąd przelew Oceanu północnego przeciagając aż pod dzisiejsze miasto Lwów, zwracał na rzeki Bug polski, San i Wisłę tworząc wyspę Lachea przez Greków tak nazwaną od gór Kozich za Ostrogiem znajdujących się, — i to jest *drugi oddział* składający prowincyą Wołyńską — a że starożytne dziejopisma zawierają w sobie wiadomość, jako rzeka Turja, która jest w okolicach Kowla, stanowiła granicę ziemi Chełmskiej, gdzie były odwiecznie posady Jadźwingów, zajmujące prócz ziemi Chełmskiej część Wołynia oraz okolice Nowogródka Litewskiego, i całe Polesie póżniej znane pod imieniem prowincij Brzeskiej Litewskiej z częścią Województwa Mińskiego—Że Włodzimierz Wielki Xiąże Kijowski zdobył na pomienionych Jadźwingach okolice Polesia Wołyńskiego, tym samym odkrywa się *trzecia dzielnica* krain Wołyńską prowincję składających w okolicach przy rzece Turij należących do posiadłości narodu Jadźwingów, do których zdaje się można załączyć Pińsk i Turow—Po jakowym rozróżnieniu właściwy Wołyń pozostaje w *czwartej dzielnicy* rozciągającej się około miast Włodzimierza, Łucka i Olyki z innemi, opierając z jednej strony o Kozią górę czyli starożytną wyspę *Lacheę*, a z drugiej strony po krańce Polesia. Co właśnie sprawdza rozciągłość granic Ruskich po rzekę Bug, bo dziejopisowie Polscy zgadzają się że Włodzimierz około roku 974 Ery Chrześciańskiej panujący w Kijowie toczył wojny z Pieczyngami to jest z narodami Scytyjskiemi obsiadającemi ujścia rzeki Dunaju, mianowane Peuzynskiemi wyspami, a także z Dulebami zajmującemi okolice Ukrainy przybliżone do Kijowa, tak jako i w powieściach Ruskich oraz ich starożytnych pieniach sławiona jest walka między Kijem założycielem miasta Kijowa, a srogim Dulebem niby domagającym się w małżeństwo Łebedi siostry Kija, — co jest tylko allegoryą utwierdzenia posiadłości Ostrogotów czyli Alangotów w kraju Sławiańskim Polan ościennym z narodami Scytyjskiemi rozciągającemi się przy dolnym Dnieprze aż do morza Czarnego, których granice od dzielnicy władzców Wariażskich na Kijowie zaczynały się u wód Stugny i Irpienia, gdzie w poźniejszych nawet wiekach Ruscy Xiążęta toczyli walki z Połowcami i drugiemi ludami napełniającemi przestrzeń okolicznych stepów Ukrainnych —Dalej pisarze Polscy twierdzą, że pomieniony Wielki Xiąże Kijowski Włodzimierz wojował z Wiatczanami i Bułharami—przez co niewątpliwie rozumieć należy potęgę Scytów Zawołżańskich, gdzie znajdowała się znamienita posada Bułgur, z okolicami prowincij Wiatki do których zdaje się, można odnosić posadę miasta Włodzimierza nad rzeką Klaźmą—Poczem kiedy nasi Polscy pisarze mówią, że Włodzimierz zhołdował Karwaty i Jadźwingi wniosłszy zwycięski oręż aż do krain Polskich, o czém dziejopisowie Ruscy żadnej wzmianki nie czynią, to jak niewolno myśleć, żeby Włodzimierz toczył wojnę z Karwaty w istotnym rozumieniu oznaczającemi ludy Węgierskich okolic, tak proste wypada przekonanie, że poprzedniczo w tych stronach panujące Ostrogoty czyli Alań-Goty zhołdowawszy naród Drewlański czyli Korewiczów położony przy rzece Teterowie odkryli Włodzimierzowi Xięciu Kijowskiemu z rodu Warriahow drogę do posunienia dalszych zdobyć w Krainie Horyńskiej co jest dzisiejszy Wołyń, aż do rzeki Bugu, i do opanowania Pińska i Turowa z okolicami Wołyńskiego Polesia w ziemi Jadźwingow.

Na potwierdzenie istoty powyższego wywodu najdostateczniejszym dowodem służyć może podział krajów składających obszerność owczasowego mocarstwa Rusi, panowaniu Włodzimierza ulegających, między jego synów uczyniony — ponieważ w 1ej dzielnicy położony jest wielki Nowgorod—w 2ej Pskow, w 3ej Połock — składające posiadłości Słowian północnych—w 4ej Rostow nad Wołgą—w 5ej Muroma, zajmujące wszystkie kraje dannicze na Scytach Rossach u Greków Arimaspami mianowanych zdobyte przez Warriahow wraz z głównym ich siedliskiem prowincyą Wagirską dawniej zwaną Zoriospat czyli połnocną Baktryaną, w 6ej Smoleńsk—w 7ej Drewlanie za Teterowem —w 8ej Turow i Pińsk na Polesiu przy rzece Prypeti—w 9ej Wołyń—w 10ej Włodzimierz—zdobycia poźniejsze na Scytach Sinej Ordy, na Jadzwingach i na drugich okolicznych ludach—a w 11ej i 12ej Torokan i Kijow—z których Torokan najpodobniej musi oznaczać posiadłości przy Donie jak są Torczesk i Bachmut stanowiące za czasow Ostrogotów Państwa Tmutarrakańskie—i nadto nic więcej.

(Dok. nast.)

Od Lipca rozpoczyna się prenumerata na Drugie półrocze Tygodnika. Osoby życzące prenumerować proszone są o wczesne zgłoszenie się.

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Іюня 4-го 1842. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.